

Antroposofi er spirituell humanisme

Erklæring i forbindelse med beskyldninger om rasisme hos Rudolf Steiner og i antroposofien

1. Antroposofien er både individuelt og kosmopolitisk orientert. Den er derfor uforenlig med enhver favorisering av bestemte etnisiteter eller kulturer. På dette punktet var Rudolf Steiner en nytenker og en pioner. Hans ord for hundre år siden om den antroposofiske bevegelsen er derfor fortsatt like aktuelle: den «skal søke å forene mennesker av alle raser, av alle nasjoner, og på den måten slå en bro over denne differensieringen, disse forskjellene, disse avgrunnene som finnes mellom de enkelte menneskegruppene».
2. Antroposofien betoner menneskets frihet. Så lenge mennesket bare betraktes som et produkt av biologi eller kultur, er det ikke fritt, men underlagt lover utenfor seg selv. Menneskelig frihet kan bare erfares uavhengig av rase, folk, stamme og kjønn. Menneskeverdet sprenger rammene for alle slike stereotypier. Utsagnet: «Å leve i kjærlighet til handlingen og *la leve* i forståelse for den annens vilje, er de *frie menneskers* grunnsetning», uttrykker essensen i Rudolf Steiners «etiske individualisme».
3. På Rudolf Steiners tid ble individet i stor grad definert utfra det artsmessige. Steiner opponerte mot dette ved bl.a. å hevde at rasebegrepet egentlig har mistet sin mening og er en levning fra forgangne historiske epoker. Å betrakte rase og nasjon som idealer var for ham å fremme «impulser som fører menneskeheten inn i forfallet». Likevel brukte Rudolf Steiner i noen tilfeller en tidstypisk terminologi som gjør at enkelte av hans utsagn kan virke diskriminerende eller støtende. Styret i Antroposofisk Selskap i Norge er seg dette fullt bevisst. Men vi hevder samtidig at en samvittighetsfull granskning av innhold og kontekst alltid vil kunne skjelne mellom tidsbestemte formuleringer og den bærende intensjonen, som er humanisme i beste forstand. Såvel Steiners liv og verk som antroposofiens virkningshistorie dokumenterer en tenkemåte og en praksis som i hele sitt vesen er altruistisk og inkluderende. Dette bekreftes bl.a. av flere undersøkelser som viser at fremmedfiendtlige og rasistiske holdninger blant skoleelever er langt mindre utbredt i steinerskolene.
4. Styret i Antroposofisk Selskap i Norge tar klart og entydig avstand fra enhver form for rasisme og diskriminering. Vi er av den oppfatning at antroposofi og antroposofisk praksis er den menneskehets- og åndsimpuls som er best egnet til å fremme solidaritet, likeverd og frihet i samfunnet. Antroposofien er tuftet på kjærlighet til livets verdier og troen på at disse best kan vernes og videreutvikles gjennom en kontinuerlig bestrebelse på å avdekke tilværelsens spirituelle dimensjon.
5. Antroposofisk inspirert arbeid samler og forener i dag mennesker på alle kontinenter i en global kulturbevegelse. At dette ligger i antroposofiens natur kommer også til uttrykk i Antroposofisk Selskaps statutter, som sier at enhver «kan bli medlem uansett nasjon, stand, religion, vitenskapelig eller kunstnerisk overbevisning».

Januar 2010

Styret i Antroposofisk Selskap i Norge

Ingrid Reistad, Harald Haakstad, Sissel Jenseth, Trond Skaftnesmo, Frode Barkved